Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. no. 18 | Fylke: S. Tr.

Tilleggsspørsmålnr. | Herad: Vinje

Emne: Juletre og jule kalm | Bygdelag: Hemne

Oppskr. av: Guri Lamundal | Gard:

(adresse): Vossli bredhus | G.nr. 125 Br.nr. 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja delvis

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
Da nemner eg namn alder 75 aar Vinje trøndelag Hemne

SVAR

1 Ja

2 Kom kansje i bruk jamt over, der det var Born 1895 eller seinar.

3 Föaste gang eg var poa ein slik fest med jultre var hos presten. Schjeldrup, poa Hemne prestegard 1887 Han bad lærarne og borna i 2-3 skulekrindsar i send til jultrefest i dei store rumslege stuer. Apsolutt förste gongen eg saag jultre. Kvart barn fik ein liten pakke gotter. Song og müsik. Spör om det var jubel!

4 Trür knapt det var vanleg hos bönder, aa pyntstüo med paperpynt. Men det var eine eller granbar poa golvi. Aa noar müren (peisen) var kalka til jul, og ikkje i brük, Kunde ein sett eit par grankvisti over eldsladen.

5 Ja no fer tida bli da stüo pynta med all slags pynt om ein har jultre

6 Aa det bei saa ymse. Folk som har god raad poa skog, kan da tak eit stort tre. Ja lys hörer apsolut til poa eit jultre.

8 Det bli den som helst har tid. Halvvoksne barn.

9 Er treet stort, lyt det stoa poa ein solid kors poa golvi. Er det mindre kan ein knakk med hol i hövre. Eller poa ein kors, poa eit bord.

6009

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

10 julkeel bli da tent om julkvelden, og elles naar det høver, der det er born.

11 Ja store og smaa gaar da rundt aa syng dei vanlege julsongar. I hus der det er bere vaksefolk, kan det visst bli saa ymse med den skikken enda om julkeel stoar der pynta.

12 Somme sett det ut 13de dag. Andre – helst dei som har godt rom, kan sett det stoa heilt til tjugande dag jul.

13 Ja borna faar hausta eller, "plukk toa" som det og bli sakt, helst om kvardagskveln.

14 Gran aa furo etter som ein har det. Her i husa ha vi somme aar hatt ein einkrull til julke. For det er smaat om skogen.

15 Laga julekre har eg aldri sett.

16 Utom huse ikkje aktual, men paa laavklopa. Da det var ei vanleg bjørk med kornband i toppen.

1 Kan ikkje minnast halm paa golve om julkveln. Men Tjursmessdan, som er 23 des. var det vanleg, at daglegstua vart vaska rundt til jul heime. Aa da kasta ho mor inn paa golve 2–3 valla halm, som laag tel julafdan. Da vart det sopa ut og vaska over, aa saa strødd med einbar. Men ho mor, som var fødd paa Volden i Vemora 1853 fortalt, at der laag det rein halm paa golve julnotta.

2 Nei halmen var lakt laust

3 Han var strødd over heile golve. At folk sov i denne julehalmen, har eg haurt om. Og at dei tok meikje om komande aarvei etter lause korn under borde, ha eg og haurt. Kansje vore besteforeldre var med paa slikt. Det er nykkjig truleg. Men eg veit det ikkje. Eg ska prøv aa spør ut om dette og da ska eg prøv aa send dokk det. Eg angrar etter paa at eg ikkje spurde meir dei som kunde ha svara. 12 – 4. 50 Guri Lonundal

6009

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING